

Сє ПЕН,

orcid.org/0009-0009-8943-1520

аспірант кафедри теорії та історії музики

Харківської державної академії культури

(Харків, Україна) 1911086330@qq.com

ТВОРЧІ ОБРІЇ ЛЮДМИЛИ МОНАСТИРСЬКОЇ

Метою статті є окреслення провідних концептуальних та виразових параметрів творчого світу Л. Монастирської. Констатовано, що творчі обрії видатної української оперної співачки визначаються місіями свідомої репрезентації академічного вокального мистецтва у сучасному світовому художньому просторі, культурної медіації та збереження культурної пам'яті. Виявлено, що концептуальні параметри творчого світу співачки імперативно конструюються на основі класичного фонду європейського та національного оперного мистецтва та культивування настанов академічного вокалу. Обґрунтовано, що універсалізуючі параметри творчого світу Л. Монастирської детерміновані втіленням традицій української оперної школи, самореалізацією в різних національних просторах і системах організації художньої практики (репертуарний театр, система «стаджіоне», концертна діяльність), що зумовлює виняткову виконавську мобільність і толерантність, адаптивність до змінюваних творчих колективів і мовних вимірів. Показано, що виконавські параметри творчості Л. Монастирської базуються на емерджентному комплексі таких рис, як: тембральна специфіка її унікального spinto-soprano; психологічна достовірність пріоритетних драматичних, психологічно складних та емоційно багатовимірних образів; вагомість значущості пластичного начала як компонента виконавського тезаурусу та чинника формування динаміки образів; драматургічно обґрунтована індивідуалізація трактування традиційних академічних настанов; збереження давніх традицій національного вокального мистецтва, виявлених в академічній інтерпретації народної пісенності. Акцентовано, що творчою константою Л. Монастирської є місія промоції української культури у світовому просторі, збереження загальнолюдського та національного духовного надбання та декларації його позачасової значущості.

Ключові слова: академічне вокальне мистецтво, оперне мистецтво, національна вокальна школа, вокальне виконавство, виконавська позиція.

Xie PENG,

orcid.org/0009-0009-8943-1520

Postgraduate Student at the Music Theory and History Department

Kharkiv State Academy of Culture

(Kharkiv, Ukraine) 1911086330@qq.com

CREATIVE HORIZONS OF LYUDMILA MONASTYRSKA

The purpose of the article is to outline the defining conceptual and expressive parameters of the creative world of L. Monastyrskaya. It has been established that the creative horizons of the outstanding Ukrainian opera singer are determined by the mission of conscious representation of academic vocal art in the modern world artistic space, cultural mediation and preservation of cultural memory. It was found that the conceptual parameters of the singer's creative world are imperatively constructed on the basis of the classical fund of European and national opera art and cultivation of academic vocal instructions. It is substantiated that the universalizing parameters of the L. Monastyrskaya's creative world are determined by the embodiment of the traditions of the Ukrainian opera school, self-realization in various national spaces and systems of organizing artistic practice (repertoire theater, «staggione» system, concert activity), which leads to exceptional performance mobility and tolerance, adaptability to changing creative groups and linguistic dimensions. It is shown that the performance parameters of L. Monastyrskaya's creativity are based on an emergent complex of such features as: the timbral specificity of her unique spinto-soprano; psychological reliability of priority of dramatic, psychologically complex and emotionally multidimensional images; the importance of the significance of the plastic principle as a component of the performing thesaurus and a factor in the formation of image dynamics; dramaturgically justified individualization of the interpretation of traditional academic guidelines; preservation of ancient traditions of national vocal art, revealed in the academic interpretation of folk songs. It is emphasized that the L. Monastyrskaya's creative constant is the mission of promoting Ukrainian culture in the world space, preserving universal and national spiritual heritage and declaring its timeless significance.

Key words: academic vocal art, opera art, national vocal school, vocal performance, performing position.

Постановка проблеми. У неоднозначних процесах формування новаційних світоглядних настанов метамодерну, у суперечливих перетинах фольклорної та академічної традиції і масової культури на порубіжжі століть оперному мистецтву належить особлива роль сфери акумуляції здобутків людства у царині художньої рефлексії та репрезентації творчої особистості як носія духовності людства та національної спільноти. Центруючи у суб'єктивному творчому світі традиції та новації, сучасний вокаліст у просторі оперного мистецтва постає як медіатор культурного полілогу та водночас як інтерпретатор, який апелює до культурної пам'яті, до перцептуально усталених кодів і сенсів та трансформує їх в естетичних параметрах сучасності.

У творчому світі народної артистки України, лауреатки Шевченківської премії Людмили Монастирської такі місії є творчим імперативом, спрямованим на всеохопну промоцію класичного оперного спадку. Це доводить масштабний репертуар співачки, основою якого є насамперед «класичний фонд» європейського оперного мистецтва – партії з опер Дж. Верді («Аїда», «Леді Макбет», «Бал-маскрад», «Сила долі», «Дон Карлос», «Трубадур») Дж. Пуччіні («Манон Леско», «Турандот», «Тоска»), П. Масканьї («Сільська честь»), Р. Леонавалло («Паяци»), Ж. Бізе («Кармен»), Ж. Массне («Сід»), національна оперна спадщина – партія з «Наталки-Полтавки» М. Лисенка. Вагомою часткою її творчого доробку є і партії з «Реквієму» Дж. Верді та «Воєнного реквієму» Б. Бріттена, і народні українські пісні. Творчість співачки, знаної та шанованої у світі, віддзеркалює найкращі традиції української оперної школи, яка урізнобарвила національними, ментально зумовленими рисами досвід європейського вокального академічного мистецтва, зокрема його італійського (вердієвський тип) та німецького (вагнерівський) модусів. Проте попри світовий резонанс, визнання у просторах світової та національної культури творчі орієнтири та специфіка виконавства Л. Монастирської не набули вичерпного висвітлення в музикологічному знанні, що зумовлює актуальність статті.

Аналіз досліджень. Масштабний музикологічний дискурс із широкого кола питань щодо сучасного академічного вокалу демонструє комплексність проблемних модусів та інтенсивність дослідження специфіки його буття у просторі постсучасності, позначеному актуалізацією питань співвідношення традицій і новацій, місії вокаліста як репрезентанта та інтерпретатора світової та національної культурної спадщини. Масштабну

дослідницьку сферу, пов'язану зі специфікою академічного вокального мистецтва, складають праці В. Антонюк, Ж. Закрасняної, І. Присталова (2008), О. Скворцової, яка висвітлює особливості трансформаційних шляхів сучасної національної опери (Скворцова, 2022), О. Скворцової та М. Чиженко, які окреслюють проблемні царини сучасного академічного вокалу (Скворцова, Чиженко, 2026) та ін.

Персонологічний вимір дослідження оперного мистецтва, зокрема на сучасному етапі його буття, характеризується наявністю лакун, пов'язаних із висвітленням специфіки творчих світів представників вокального мистецтва. Заповнення цих лакун слугують розвідки Г. Карась, А. Терещенко – з питань генези українського вокального мистецтва у його персонологічних вимірах, М. Касьяненко, Т. Швачко, які реконструюють творчий шлях Є Мірошниченко, Л. Мухіної, яка звертається до окреслення специфіки творчих орієнтирів С Крушельницької, М. Менцинського, О. Мишуги, І. Стешенка (Мухіна, 2021), П. Походзя. Проте творчість сучасних українських представників національної академічної вокальної школи є фактично не апробованою музикологічним знанням – прецедентом у цій дослідницькій сфері є праця Я. Іваницької, присвячена творчій постаті В. Лук'янець.

Творчість Л. Монастирської не є винятком – адже музикологічні розвідки, присвячені висвітленню її творчості є фактично поодинокими. Серед таких – рецензії Я. Іваницької, у яких частково окреслюються світоглядні, творчі настанови співачки (Іваницька, 2026), стаття В. Бойка, В. Гіголаєвої-Юрченко, І. Сахна з питань специфіки втілення народної пісенності в сучасному академічному просторі, зокрема і у творчості Л. Монастирської (Бойко, Гіголаєва-Юрченко, Сахно, 2025). Дисонанс між рівнем музикологічного опанування творчого світу видатної вокалістки та значущістю її визнаних у світі творчих здобутків актуалізує дослідження творчості Л. Монастирської як утілення специфіки образу сучасного виконавця в плюралістичних векторах сучасної художньої рефлексії.

Мета статті – окреслення визначальних концептуальних та виразових параметрів творчого світу Л. Монастирської.

Виклад основного матеріалу. Характеризуючи ментально зумовлену специфіку українського оперного мистецтва, І. Пристолов наголошує, що «ліризм є саме тим видом художньо-образної модальності, який найбільш повно і глибоко виявляє властивості української душі, який є іманентним для українського художнього менталітету і

тому становить специфічну жанрово-стильову якість вітчизняного оперного мистецтва, зокрема мистецтва вокальної інтерпретації» (Пристахов, 2008: 9–10). Утілення національного світобачення, культурної пам'яті крізь призму аксіологічних та виразових настанов української академічної вокальної школи та крізь призму власного творчого світобачення є мистецьким кредо Людмили Монастирської – співачки зі світовим ім'ям, що підкорила сцени Ла Скала, Паризької Опери, Metropolitan Opera, Covent Garden, тривалий час була солісткою Національної опери України.

Транснаціональна діяльність, апробація різних форм організації оперного мистецтва є одним із чинників багатовимірного творчого світу Л. Монастирської. Діяльність в репертуарному театрі слугує мобільній модуляції в різні стильові, концептуальні, емоційно-психологічні простори, постійному утриманню масштабного репертуару в досконалому стані. Інші орієнтири передбачає система «стаджіоне», за якою формується група виконавців для однієї постановки у певній кількості утілень, а виконавець зосереджується на одній партії та набуває можливості як її цілеспрямованого вдосконалення від вистави до вистави, так і всеохопної реалізації власного вокального, сценічного амплуа. Специфіка цієї системи слугує і інтеріоризації особливостей сучасного буття оперного мистецтва у світовому просторі – адаптації до варіативних, мобільно змінюваних творчих колективів, представники яких репрезентують різні національні вокальні школи та традиції. Саме «стаджіоне» стало основою формування виняткової виконавської мобільності та толерантності, як маркерів творчого світу співачки, що усталилися протягом співпраці з П. Домінго, Р. Аланія, С. Кінлісайтом та іншими світовими зірками оперного мистецтва, а також протягом «входження» в різні естетичні системи, що у них постає світова оперна спадщина в плюралізмі режисерських інтерпретацій, зокрема і експериментальних.

Закцентуємо, що така транснаціональна діяльність потребує і вільного самодійснення вокалістки в різних мовних просторах. Це детермінує винятковий «мовний універсалізм» Л. Монастирської, пов'язаний з ретельним урахуванням артикуляційної специфіки у зв'язку із динамічною палітрою партії, звуковидобуванням та семантичними нюансами тощо.

Маркер творчої особистості Л. Монастирської – її унікальний голос, spinto-сопрано. Цей варіант сопрано дослідники характеризують як «різкий ліричний голос, <який> відзначається вокальною красою, виразною елегантністю зву-

ковими нюансами від піанісімо до фортісімо... більшою силою порівняно з ліричним сопрано» (Bourseanu, 2022: 28–29). В естетичних параметрах веризму, зокрема творчості Дж. Пуччіні, такі тембральні показники поєднуються з потребою досконалого дозування «через довгі речення та однорідність регістрів, оскільки часто доводиться використовувати ефект «voce di petto», акценти та раптові переходи з одного регістру в інший, динамічні ефекти, необхідні для веристського письма» (Bourseanu, 2022: 30). Емерджентний комплекс цих рис характеризує голос Л. Монастирської, позначений тембральною наповненістю, потужністю у середньому та нижньому регістрах, сполученою з яскравою дзвінкістю, польотністю у верхньому регістрі, потенціалом динамічного «прорізання» потужних оркестрових вертикалей.

Суголосною реалістичними інтенціям класичного оперного спадку є і прагнення видатної виконавиці до психологічної достовірності та експресивної насиченості – до «проживання» долі героїнь, що складають основу оперного репертуару Л. Монастирської. Зазначимо, що тембральні виміри spinto-сопрано резонують із концептуальними константами творчого світу вокалістки – пріоритетністю образів, які позначені драматизмом, складністю психологічного рельєфу, багатовимірністю і неоднозначністю почуттів тощо.

Акцентуючи концептуальну вагомість перформативних інтенцій у сучасному бутті оперного мистецтва та академічного вокалу, дослідники зазначають, що «новітні перформативні (візуальні, світло-кольорові, сценографічні, пластичні, хореографічні тощо) «обрамлення» досвіду оперного мистецтва формують ауру інтертекстуальності, у якій апробований у художній практиці та усталений у перцептуальних вимірах твір набуває «природжених смислів», концептуальних підтекстів і модифікованих настанов перцепції» (Уманець, 2025: 199). Формування Л. Монастирською такого масштабного змістового ореолу, що оповиває образи героїнь та надає їм семантичної багатовимірності, закарбовується у піднесенні значущості пластичного начала як невід'ємного компонента виконавського тезаурусу.

Так, в опері «Сила долі» Дж. Верді змістово вагомим складником формування образу Леонори в арії «Sono giunta! Grazie, o Dio!» є позаакадемічна пластика: спів, стоячи на колінах на підлозі, спів, стоячи на колінах та напівлежачи на столі з опертям на руку, спів спиною до залу тощо, що суттєво впливає на звуковидобування, звуковедення, формування динамічної палітри та дихання. Під час репетиції «Сили долі»

Дж Верді в театрі Аврора на Мальті (січень 2026 р.) Л. Монастирська завершила сцену посвяти Леонори жестом – своєрідним символом хреста, що було закріплено режисером Р. Бускаріні як візуальний лейтсимвол та визначальний концепт вистави (Іваницька, 2026).

У постановці «Тоски» Дж. Пуччіні в Національній опері України (2020 р., реж. А. Солов'яненко), позначений дотриманням традиційних «статуарних» орієнтирів оперної вистави, пластична компонента стає одним зі значущих засобів формування співачкою драматургічної траєкторії образу головної героїні. Відображенням цього є поступова модуляція від дії шляхетно стриманої, сповненої гідності постави та жестикуляції до гранично емоційних, експресивних жестів і рухів. У такій палітрі різкий перехід до специфічної нерухомості співу на колінах в арії «Vissi d'arte» слугує концептуальній акцентуації вокалісткою драматичної кульмінації та фокусуванню перцепції на сповіді героїні. Це є унаочненням тенденції складання образу сучасного оперного виконавця, «рівноправність у якому власне вокальної, мовної, пластичної, візуальної складових водночас із винятковою мобільністю в контекст різних вокальних традицій є детермінантом формування гранично новаційного образу вокаліста в контексті нової парадигми оперного жанру» (Скворцова, 2022: 26).

Новаційний, універсалізуючий мейнстрим у творчих обрях Л. Монастирської постає в різних варіантах утілення. З одного боку, тенденції умасштаблення технічних вимірів виконавства виявляються в індивідуалізації трактування традиційних академічних настанов. Так, у сцені посвяти з «Сили долі» Дж. Верді співачка репрезентує образ героїні як невід'ємний від спільноти – хору, формує своєрідні тембральні параметри партії, позначені відмовою від насиченого, виокремленого з хорової маси звучання та «модуляцією» до «білого» звуку.

З іншого боку, творчі обрії Л. Монастирської віддзеркалюють глибинний, аксіологічно та ментально зумовлений пієтет до фольклорної спадщини, що відбивається у збереженні нею давніх традицій національного вокального мистецтва, закладених С. Крушельницькою, яка завжди в концертній практиці виконувала українські пісні на біс (Мухіна, 2021: 141), О. Петрусенко, Є. Мірошніченко, М. Стеф'юк, Д. Петриненко та ін. У виконавських обрях Л. Монастирської інтерпретації народної пісенності позначені яскравою своєрідністю, зумовленою академічною трансформацією та формуванням індивідуалізованого драматургічного рельєфу.

Пісня «Ой, я знаю, що гріх маю» (в обробці В. Гуцала) в інтерпретації співачкою постає як лірична сцена із завершеною драматургією, у якій увиразнюються драматичні нюанси, посилені специфікою тембру вокалістки та детально сформованою нею динамічною палітрою. Як акцентують науковці, «виконавиця зберігає ліричну інтонацію, властиву жанру, ретельно моделює динамічні хвилі, підкреслюючи афективну природу тексту» (Бойко, Гіголаєва-Юрченко, Сахно, 2025: 11). Тембральний та динамічний потенціал *spinto*-сопрано стає підґрунтям інтерпретації співачкою пісні «Гандзя» (в обр. Д. Бонковського), у якій динаміка та специфіка звуковидобування є вагомими прийомами формування драматургічного рельєфу. Так, створення динамічної хвилі від *piano* до *forte*, кришталева прозорість голосу у верхньому регістрі, грайлива стакатність у завершенні приспіву створюють багатовимірний образ, позначений глибиною емоцій і щирістю. Певної епічності завдяки насиченій тембральності в середньому регістрі звучання голосу співачки набуває лірична пісня «Чотири воли пасу я».

Характеризуючи сучасний стан мистецтва вокалу, дослідники зазначають, що світоглядні орієнтири та соціокультурні реалії «проблематизують збереження академічним вокалом елітарного статусу однієї з вершин академічної музичної традиції, спонукають до активної апробації новаційних просторів його буття виконавських спрямувань і технік» (Скворцова, Чиженко, 2026: 82). Проявом цього слугує і формування кросоверу, у межах якого класична вокальна спадщина транспонується в естетичний простір масової культури, і апробація технічних і виразових показників естрадного співу та народнопісенного виконавства. Творчі обрії Л. Монастирської слугують в контексті такої дифузної тенденції зразком усвідомленої доцентрової щодо специфіки академічного вокалу виконавської позиції, конструювання творчого світу в класичних параметрах оперного мистецтва.

Універсалізм співачки – в емоційній та психологічній багатовимірності утілених нею образів, у винятковій палітрі засобів виразності, в органічному бутті у просторі оперного жанру в різноманітті його концептуальних, стильових векторів, а також у здійсненні місії промоції української культури у світовому просторі. Для Л. Монастирської це є свідомо обраним громадянським обов'язком, актуалізованим реаліями сьогодення. Віддзеркаленням цього є не тільки декларативний вихід на сцену Метрополітен-опера в «Турандот» з державним прапором України. Відбиттям такої

громадянської позиції є і здійснений з оркестром Ukrainian Freedom Orchestra (створеним за підтримки Метрополітен-опера та Варшавського театру об'єднанням музикантів-українців, що вимушено перебувають поза межами країни) гастрольний проєкт в Америці, Великій Британії, Німеччині, Польщі, Нідерландах, Франції, Ірландії, Іспанії, у якому виконання Л. Монастирською арії Леонори з «Фіделіо» Л. ван Бетховена набуло гострої актуальності як гімн духовної свободи.

Висновки. Творчі обрії Л. Монастирської – видатної репрезентантки українського академічного вокального мистецтва у сучасному світовому художньому просторі – є концентрованим утіленням місії медіатора, свідомо обраної виконавської позиції, спрямованої на збереження культурної пам'яті. На концептуальному рівні це знаходить відображення в імперативному конструюванні творчого світу, зорієнтованого на «класичний фонд» європейського та національного оперного мистецтва, та культивуванні настанов академічного вокалу. На виконавському рівні творчість Л. Монастирської є утіленням настанов української оперної школи, в якій у ментально детермінованій увиразненості синтезується кращий досвід європейських вокально-академічних традицій та провідних оперних шкіл Старого світу. Універсалізуючі виміри творчості співачки пов'язані з її самореалізацією в різних системах організації художньої практики (репертуарний театр, «транс-національна» система «стаджіоне», концертна діяльність) та різних національних просторах, що

зумовлює виняткову виконавську мобільність і толерантність, адаптивність до змінюваних творчих колективів і мовних вимірів.

Виконавським маркером Л. Монастирської є емерджентний комплекс таких рис, як: тембральна специфіка її унікального spinto-сопрано; тяжіння до психологічної достовірності, пріоритетність драматичних, психологічно складних та емоційно багатовимірних образів, що резонують із концептуальними константами творчого світу вокалістки; піднесення значущості пластичного начала як компонента виконавського тезаурусу та чинника формування динаміки образів, що закарбовують її інтерпретації партій Леонори з «Сили долі» Дж. Верді, Флорії Тоски з «Тоски» Дж. Пуччіні; драматургічно обґрунтована індивідуалізація трактування традиційних академічних настанов; збереження давніх традицій національного вокального мистецтва, виявлених в академічній інтерпретації народної пісенності.

Персональною константою творчих обріїв Л. Монастирської є актуалізована реаліями сьогодення місія промоції української культури у світовому просторі, свідомо обрана співачкою як громадянський обов'язок, як кредо творчої особистості, сенс якого полягає у збереженні загальнолюдського та національного духовного надбання та декларації його позачасової значущості.

Перспективи подальших досліджень полягають у виявленні специфіки творчих світів сучасних співаків – репрезентантів оперного мистецтва.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бойко В. Г., Гіголаєва-Юрченко В. О., Сахно І. Л. Стилістичний і виконавський аспекти хорових і сольних композиційських обробок українських народних пісень (на окремих прикладах). *Українська музика*, 2025, № 2. С. 7–13. DOI <https://doi.org/10.32782/2224-0926-2025-2-53-1>
2. Іваницька Я. «Сила долі» Людмили Монастирської (мальтійські нотатки): Частина 9: Прем'єра. *Імпровізатор*, 25.01.2026. URL: <https://improvisator.com.ua/archives/24809>
3. Мухіна Л. П. Українське вокальне виконавство у контексті європейської оперно-виконавської культури кінця XIX – початку XX століття: дис. ... д-ра філософії: 025. Суми Сумський державний педагогічний університет ім. А. С. Макаренка, 2021. 232 с.
4. Присталов І. К. Ліризм як жанрова основа українського оперного співу: автореф. дис. ... канд. мистецтвознавства: 17.00.03. Одеса: Одеська державна музична академія ім. А. В. Нежданової, 2008. 16 с.
5. Сковцова О. «Вишиваний. Король України» А. Загайкевич: національна опера на шляху формування нової парадигми жанру. *Актуальні питання гуманітарних наук*, 2022. Вип. 47, том 4. С. 22–28. DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/47-4-4>
6. Сковцова О., Чиженко М. Академічний вокал у просторі сучасної культури: проблемні виміри художньої практики. *Актуальні питання гуманітарних наук*, 2026. Вип. 96, том 3. С. 78–84. DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/96-3-11>
7. Уманець О. Перформативні тенденції у сучасній українській опері. *Fine Art and Culture Studies*, 2025. Вип. 4. С. 197–204. DOI <https://doi.org/10.32782/facs-2025-4-24>
8. Bourceanu, M. The spinto soprano voice and comparative analysis. Aria «Vissi d'arte» from the opera Tosca by Giacomo Puccini. *Bulletin of the Transilvania University of Braşov. Series VIII: Performing Art*, 2022. Vol. 15 (64). No. 2. Pp. 27–36. DOI <https://doi.org/10.31926/but.pa.2022.15.64.2.3>

REFERENCES

1. Boiko, V., Hiholaieva-Yurchenko, V., Sakhno, I. (2025). Stylistychnyi i vykonavskiy aspekty khorovykh i solnykh kompozytorskykh obrobok ukrainskykh narodnykh pisen (na okremykh prykladakh) [Stylistic and performing aspects of

choral and solo composer processing of Ukrainian folk songs (on the selected examples)]. *Ukrainska muzyka*, 2, 7–13. DOI <https://doi.org/10.32782/2224-0926-2025-2-53-1>

2. Ivanytska, Ya. (2026). «Syla doli» Liudmyly Monastyrskoi (maltiiski notatky). Chastyna 9: Premiera [«The Force of Destiny» by Lyudmila Monastyrska (maltese notes). Part 9: Premiere]. *Improvizator*, 25.01.2026. URL: <https://improvizator.com.ua/archives/24809>

3. Mukhina, L. P. (2021). Ulrainske vocalne vykonavstvo u konteksti yevropeiskoi operno-vykonavskoi kultury kintsia XIX – pochatku XX stolittia [Ukrainian vocal performance in the context of European opera and vocal culture of the late XIX – early XX centuries]. (*Candidate`s thesis*). Sumy: Sumskiy derzhavnyi pedahohichnyi universytet im. A. S. Makarenka. 232.

4. Prystalov, I. K. (2008) Liryzm yak zhanrova osnova ukrainskoho opernoho spivu [Lyrics as a genre basis of the Ukrainian opera singing]. (*Extended abstracts of Candidate`s thesis*). Odesa: Odeska derzhavna muzychna academiia im. A. V. Nezhdanovoi. 16.

5. Skvortsova, O. (2022). «Vyshyvanyi. Korol Ukrainy» A. Zahaikevych: natsionalna opera na shliakhu formuvannia novoi paradyhmy zhanru [«Vyshyvanyi. The King of Ukraine» by A. Zahaykevych: national opera on the way of developing a new genre paradigm]. *Aktualni pytannia humanitarnykh nauk*, 47, vol. 4, 22–28. DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/47-4-4>

6. Skvortsova, O., Chyzhenko, M. (2026). Akademichnyi vocal u prostori suchasnoi kultury: problemni vymiry khudozhnoi praktyky [Academic vocal in the space of contemporary culture: problematic dimensions of artistic practice]. *Aktualni pytannia humanitarnykh nauk*, 96, vol. 3, 78–84. DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/96-3-11>

7. Umanets, O. (2025). Performatyvni tendentsii u suchasnii ukrainaskii operi [Performative trends in contemporary Ukrainian opera]. *Fine Art and Culture Studies*, 4, 197–204. DOI <https://doi.org/10.32782/facs-2025-4-24>

8. Bourceanu, M. (2022). The spinto soprano voice and comparative analysis. Aria «Vissi d'arte» from the opera Tosca by Giacomo Puccini. *Bulletin of the Transilvania University of Braşov. Series VIII: Performing Art*, vol. 15 (64). No. 2. Pp. 27–36. DOI <https://doi.org/10.31926/but.pa.2022.15.64.2.3>

Дата першого надходження статті до видання: 29.07.2026

Дата прийняття статті до друку після рецензування: 13.08.2026

Дата публікації (оприлюднення) статті: 02.09.2026

Стаття поширюється на умовах
ліцензії відкритого доступу (CC BY 4.0)

